A PENÉSZESEDÉS EGÉSZSÉGKÁROSÍTÓ HATÁSAI – 1. rész

A penészesedés hallatán általában irtózni kezdünk, és mindenki kellemetlenségre asszociál. Egyetértek, de a kellemetlen látványnál sokkal súlyosabb a helyzet!

A kiváltó ok minden esetben a nedvesség megjelenése. Persze a következõ lépés a nedvesség forrásának megállapítása. A kiváltó okok általában az épületben keresendõk. Ezért is tud a két szakma összefogni, ennek a problémának a megoldásán. De ne szaladjunk elõre.

A cikk magába foglalja Dr. Virágh Zoltán környezet-epidemiológus kollégám írását, kivel 1997-1998-ban közös vizsgálatokat is végeztünk a Fodor József OKK Országos Környezet-egészségügyi Intézetében. Úgy érzem nagyon jól sikerült az összefoglalása, ezért a penészesedés bemutatása nem szorul további kiegészítésre.

„HOGY A PENÉSZ (NE) EGYE MEG!

A penészgombák a földi élõvilág szükséges részét alkotják, s fontos szerepet töltenek be a szerves anyagok lebontásában, az elemek körforgásában. Egyes egyedei kifejezetten kedvenceink közé tartoznak. A boros pincék falán lévõ nemes penész nélkül a királyok bora, a borok királya, a tokaji nem nyerné el különleges aromáját, s nem élvezhetnénk sem egyes sajtfélék, sem a téli szalámi ízletes zamatát.

MÉRGEZÕ PENÉSZGOMBA FAJOK

Bizonyos penészgomba fajokért azonban nem lelkesedünk ennyire. A penészgombák általában nem rejtõzködõ típusok, telepeik szabad szemmel is jól láthatók. A lakáson, vagy munkahelyen belüli rút esztétikai látványuk elegendõ figyelmeztetés kellene, hogy legyen az ember számára. A penészes zuhanyfülke, a fürdõszobai csempe elszínezõdött fugája, a falszegletek tenyérnyi méretû, átnedvesedett, penésztõl feketéllõ foltjai rikoltozzák a veszélyt!

SPÓRÁIKAT BELÉLEGEZZÜK

A rafinált mikroorganizmusok pedig nem maradnak meg életterük (falfelület, csempe-fuga) színhelyén. A szaporodást biztosító spóráik – melyek szabad szemmel már egyáltalán nem fedezhetõk fel – tömegesen kerülnek a helyiség légterébe. Egyes penészgomba fajok spórái mérgezõ anyagokat is tartalmaznak (pl.: Aspergillus flavus, Aspergillus ochraceus, Penicillium rubrum, Fusarium-félék, stb.) Ezek – az ún. mikotoxinok – belélegezve izgatják az orr nyálkahártyáját, a szem kötõhártyáját, felsõ légúti panaszokat válthatnak ki, bõrgyulladást kelthetnek vagy a szervezet általános immunválaszát „kierõszakolva” különféle allergiás tüneteket okozhatnak. A gyakrabban elõforduló fajok akár szénanáthát, asztmát, tüdõ aspergillosist, tüdõ mikózist is elõidézhetnek, s megbetegíthetik a külsõ hallójáratot, az orrüregeket, szaruhártyát, illetve bõrgyulladást is okozhatnak (pl.: az Aspergillus fumigatus, Aspergillus flavus, Aspergillus niger vagy a Mucor gomba fajok).

LEVEGÕTISZTASÁGI AJÁNLÁSOK

A szakemberek a lakótérben köbméterenként legfeljebb 200 gombaelem számot tartanak elviselhetõnek. 200-500 közötti már számottevõen megterheli a légzõ rendszert és a szervezet immunapparátusát. 500 fölötti köbméterenkénti gomba elem

Copyright © 2008 Darabos Balázs - Minden jog fenntartva!

szám pedig már kifejezetten károsítja a légzõ rendszert vagy a szervezet különféle kóros reakcióit válthatja ki.

BIZONYÍTOTT EGÉSZSÉGKÁROSODÁSOK

A nedves falú, penészes lakás egészségügyi veszélye régóta ismert. Korábban csak sejtették, ma már tudományosan is igazolták egyes légúti betegségekben, allergiás tünetekben, az ízületi gyulladások vagy más kórképekben betöltött szerepét.

HAZAI VIZSGÁLATOK

A Fodor József OKK Országos Környezet-egészségügyi Intézete 1996–2003 között 30 hazai városban és 80 falusi településen, mintegy 20 000, 7–11 éves gyermek családi otthonában végzett átfogó környezet-epidemiológiai vizsgálatot. A különbözõ helyiségek penészesedését 8,3–41,2 %-ban jelezték a szülõk. A téli id• szakban a nedves, penészes falú gyermekszobák, fürdõszobák aránya a táv- és tömbf• téses városi lakásokban alacsonyabb (Gy• r-Siófok-Százhalombatta-Veszprém 3,0-6,6%). A Hajdú-Bihar megyei településeken 39,0%-ban, a Bács-Kiskun megyei, falun él• családoknál 41,6%-ban adtak számot penészesedésr• l.

A nedvesedés, penészesedés alapvet• oka - f• leg korábban - egyrészt a földszintes, többnyire vályogból készült lakások talajvíz elleni szigetelési hiányossága volt. A leghidegebb falfelületeken, csempefugákon a fürdésbõl, zuhanyozásból, más helyiségekben a f• zésb• l, mosásból, ruhaszárításból és gázf• tésb• l származó pára lecsapódása (ún. „h• -híd" jelenség) a nedvesedés oka. A penészgombák megtelepedése a nedves falfelületen törvényszer• .

A penészes lakásban élõ gyermekek egészségi állapota – összehasonlítva a nem penészes lakásban élõ gyermekekével – minden tekintetben sokkal rosszabb volt. A penészes lakásban élõ gyermekeknél 62%-kal gyakoribb volt a bronchitiszes, 67%-kal az asztmás, 67%-kal az allergiás tünet. A betegség fogalmát ki nem merítõ különféle gyermekkori panaszokat is 37%-kal nagyobb arányban jelezték azon gyermekek szülei, akik penészes lakásban éltek, sõt a neurotikus, depressziós panaszok többlet-kockázata is 70%-os volt – s valamennyi esélyhányadost igen erõs matematikai-statisztikai összefüggés támasztotta alá. Mennyi egészségkár és szenvedés! - , nem szólva a család többlet kiadásairól orvosra, gyógyszerekre!

EURÓPAI KUTATÁSI TAPASZTALATOK

2003–2004-ben az Egészségügyi Világszervezet 8 európai nagyvárosban (közte volt Budapest is!) 8235 lakásban gyûjtött információkat a lakás minõsége és a benne élõk egészségi állapota összefüggéseinek pontosabb megismerése érdekében. A vizsgálat a kutatókat is meglepte. A legerõsebb összefüggést – méghozzá rendkívül sok kórképpel – a lakások penészedése mutatta. Szignifikáns matematikai-statisztikai összefüggés és 36-106%-os többlet kockázat volt igazolható a penészes lakás és a benne élõk akut-, illetve krónikus légúti betegségeit, különféle allergiás tüneteit, egyes szív- és érrendszeri kórképeit, neurotikus és depressziós panaszait, csont- és ízületi rendszeri betegségeit, sõt a világszerte népbetegségnek számító csontritkulását (oszteoporozis) illetõen is.

NAGYOBB FIGYELMET A PENÉSZEDÉS MEGSZÜNTETÉSÉRE, MEGELÕZÉSÉRE!

Minden okunk meg van tehát arra, hogy a korábbiaknál komolyabban vegyük fel a harcot a káros penészgombákkal! Valóban tegyünk a gyermeket, felnõttet, s különösen az immunrendszeri elváltozást elszenvedõket, túlérzékenyeket, várandós

Copyright © 2008 Darabos Balázs - Minden jog fenntartva!

anyákat, újszülötteket, idõs betegeket érintõ egészségkárosító hatások megszüntetése érdekében. Ne nézzük tétlenül, ne tûrjük el a fürdõszoba, konyha, gyermekszoba penészedését!”

MI A TEENDÕ A PENÉSZESEDÉS MEGSZÜNTETÉSE ÉRDEKÉBEN?

Errõl egy konkrét eset bemutatásán keresztül a következõ cikkemben írok hamarosan.

Copyright © 2008 Darabos Balázs - Minden jog fenntartva!